

KARIŲ FRONTAI

LIETUVIŲ KARIŲ LAIKRAŠTIS

Weimar, 1919 m. Ito 1 d.
Vyr. redaktorius kpt. S. Urbonas, as. red. kpt. H. Adelftas; redakcijos nariai: liet. karo korespondentai. Red. adr. (19) Weimar, Lit. Saldarmatijos „KARTIS“

LEMIAMA KOVA

Netenka aiškinti, kad gyvename nepaprastai rimta metu. Bolševikai, išnaudodami pasaulinius ydūniamus ryši rodo, kurie jiems kainavo nepaprastai daug tanku žmonių, pasiekė žymią laimėjimą. Mes kadėn supiręsime sekėme Vyr. kariuomenės vadovybės pranešimus, kurie kalbėjo vis apie naujus vokiečius, dėl kurių vyko ir dar tebevyksta atkaklios kautynės. Bolševikai, siekdami dar didesnio efekto ir norėdami parodyti užsieniui savo nepriklausomumą nuo anglo-amerikiečių kovų vakaruose, metė į vakarus vis naujas šarvuotų armijų ir motorizuotų pėstininkų mases.

Mums nežinauoms kitros dalykų padėties, kariais, atrodė, kad bolševikais laivina, bus veržiamas į vakarus, netlios vis pakelti patalankas klūti ir pavergs visą Europą. Pavergs visą Eurazijos žemumą ir dvasiniam gyvenimui, kurį tik galėjo sugaišyti 20-jo amžiaus civilizacija. Įkūnyta garsose, mums tiek daug asarų, skausmo ir kraujo išspaudose NKVD raide...
A. B.

Bet taip tik atrodė. Mes neturime pamiršti, kad karo laimė yra labai nepastovi, ir vokiečiams karo vadovybė darė ir sadarys višką, kad, su tokiu triukšmu ir daug žadančių pradišim pasiekimui norėtas, bolševizmu puolimas prieš Europą būtų atstatytas. Tas įvykis ne todėl, kad mes taip norime manyti, bet dėl to, kad lože žūbtinėje kovoje Europa išeis nugalėtoja, prieš viską paneikšiančias Rytus.

Jeigu mes pavartytume istorijos lapus, tai visuose amžiuose, kada tik buvo vedami kariniai, žvėriški sprendimai, kurie ar kiti tautai gyventi ar žūti klausimas, visuomet išsivadavo nugalėtojas, kuris parodydavo ir apsaugojimą pasiryžimui ir norą išlikti nugalėtoja. Pirminkinis keletas istorijos pavyzdžių. Karose Antikiniai amžiais, už graikų tautos laurus, kurių norėjo pavergti persai, Termopilių kautynėse graikai pasiekė verti sąlygius gyvenimui. Patalankas, turime puikų pavyzdį, kaip, rodos, beveikiškie padėtyje būdams romėnams, kovoję už Romą ir galutinai karą su Kartidgais laimėjo.

Patalankas sugrįžus carinėmis Rusijai ir bolševikams besteržiant į vakarus, Varšuvos ir tuo pačiu visos Lenkijos klausimas atrodė išsprendtas. Bet ne. Kautynėse dėl Varšuvos, mištyje, kuris vadinamas „Vilniaus stotakiu“, bolševikai buvo sumalti ir nepajėgė daugiau tiesai savo kruvinių rankų į Europos vakarus.

Pažaliava patinkime pavyzdžių ir iš mūsų kovų dėl Lietuvos laisvės ir Nepriklausomybės. Atrodė, kad jau jau vos beužsimergęs trapus valstybinio gyvenimo pumpuras, negavęs net išskleisti žiedo lapelių, bus bolševikais talnos pakęstas. Balleji jau pranešavo, kad sąlygiškai nerata kovoti, reikis atsisakoti raudonųjų malonė. Bet drąsiai užsėpė ir vieniems ir kitoms burnas: Kėdainiai, Alytus, Panevėžis bei Daugpilis kautynėse, ir mes gyvename.

Šiandien neušimame ir vokiečių tautai. Ji veda žūbtinėje likimine kova. Bolševikai jau džiaugėsi galėsi užimti net ir Berlyną. Bet atkaklios kovos dar tebevyksta, ir paskutinis šūdis netaratas.

Mes lietuviai kariai, kurie kovojame grėta vokiečių karių dėl savojo krašto likimo, nepasidomime priešio gėdams, kurie stengiasi pakilti mūsų moralę. Karys, netekęs saviširdės patalankos, neturintis jėgų, jau numalstas. Pasrodytume, kad ten, kur mes dirbame, kuro kovojame, esame verti mūsų senųjų savanorių, kurie padėjo pagrindus mūsų atleitas savarankiškam gyvenimui. Tiesiog ir darbu mes statomė savo amžiną paminklą, lože žūbtinėje kovoje dėl Europos ir Lietuvos laisvės ir Nepriklausomybės.
A. B.

ATEIS PAVASARIS

(N. V.)
Tau skruos vilgo asarus,
Tau liūdina ir grandu...
Tadai ateis pavasaris,
Daug prasikiės žiedų.

Umirsi savo liūdesį
Ir veidas praglėdėsi;
Džiaugsmų banga atplūdsi
Palauži skausmus širdies.

Lauki beribės patalankos
Gyvenimo almos...
Ir jaučiansi gyvenimo
Saulutė tas šypos.
Kiekvienas žvys vakarus
Tau tėvikię primins...
Dabar nušlystytį ataras
Širdis nusiramins...
Juozas Mi-tas

RYTŲ FRONTAS

Vokiečių kariuomenės daliniai vasario 25 d. galutinai pašalino bolševikų prietilį vakariniame Gran upės krante. Vyko vietinio pobūdžio kautynės Slovakijos kalnuose ir žemutinėje Silesijoje ir šiaure su Ratiboro. Bolševikų gėdėnims pralaužti linijoje Lauban-Sorau-Muben ir sudaryti prietilius vakaruose Nals krantuose visą atmeti, padarant bolševikams kruvinių nuostolių.

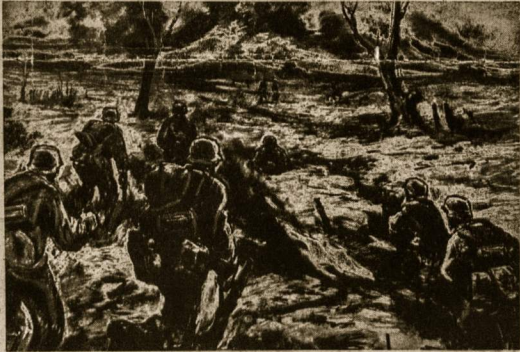
Breslau ir Glogau įgelos ir toliau atkakliai ginasi prieš puolancias sovietų divizijas.

Oderio fronte ir vakaru Prūsijoje pranešama apie nesėkmingus bolševikų švalgybinius pastatėmėjus. Tarp Neustettin ir Konis bolševikai, stulotikomis šarvuotų ir pėstininkų įėjoms puolami slausr frontu, galėjo kiek tiek laimėti teritorijos į šiaurės vakarus nuo šio vietovių. Prie Bobitz ir Rumbelsburg vyksta sunkūs apsigynimo mūšiai su besteržiančiomis į šiaurės vakarus gretomis bolševikų kolonomis.

Rytprūsijos ir Samland fronte vis bolševikų mėginimai pralaužti neėjo sėklaus. Jan 8 dienas kasdien bolševikų puolimas Kurijų prietilioje vokiečių daliniams atnešė pilną apsigynimo laimėjimą.

VAKARŲ FRONTAS

Šiauriniame vakarų fronto ruože, tarp Maas ir Reino santakos į pietų rytus ir į rytus nuo Goch savoto puolancias laimėdėti ir angli pakeičė savo menkas teritorinius laimėjimus turėjęs savo.

Sarvuotieji lieposnavaidinkiniai lauziai į priešpocijijas

jo smokėli sūnkiais žmonių ir medžiagų nuostoliais.

Vasario mėn 23 d. šiaurės amerikiečių ir 9 armijos pradėjo puolimą tarp Roermond ir Duren. Panaudodė daug artilerijos, šarvuotus bei pėstininkus, vietomis galėjo kiek tiek pasistimėti į rytus. Šie menki teritoriniai laimėjimai puolanciam priešui kainavo daug žmonių ir šarvuotų. Per pirmąsias tris dienas vokiečiai daliniai sunaikino 170 priešų šarvuotų.

Prie Saarburg puolancias iš amerikiečių pajėgos negalėjo praplėsti savo prietilį Saar upės rytiniuose krantuose, dėl kieta vokiečių dalinių prisistimėsi.

ITALIJOS FRONTAS

Italijos fronto viduriniame ruože vyko kiek žymnėse patulvių veikla. Vyr. kariuomenės vadovybės pranešimėse apie stablenko masto kautynėse nebuvo minėta.

JORŲ KARAS

Dėl pagyvėjusio povandeninių laivų veiklos, priešai lietuvinkėtybė patyrė sunkių nuostolių. Netoli Anglijos krantų vėl buvo nuskaudintas atšouni laivai 50.000 BRT talpos. Be to, taip pat nuskaudinti trys laivai naikintojai bei du apsauginiai pav.

Mažiausieji pov. laivai nuskaudinio vyko transporto laivai 9000 BRT, didieji laivai naikintojai bei du hidromoros laivai.

ORO KARAS

Per visą praėjusių savaitę anglių amerikiečių terovaili bombonučiai lepi. Vokiečių miestų puolimas, kadėn dienos tapl ir nakties metu. Buvo pulas Berlynas (26. 2.), kur padaryta nuostolių civ. gyvenimojams, liguonėms bei gyventojų pastatams. Be to, buvo puli Essenas, Plokehimas, Milunchenas, Aschallenburgas, Linčas, Leipctijas, Hils, Augsburgas, Maincas, ir daug vietovių š vakarus, vakarus, pietvakarių ir viduri Vokietijoje. Gyventojai ir pastatai bei neįvertinami meno ir statybos paminklai turėjo žymių nuostolių.

RYTŲ AZIJA

Ant Ivašinos salos išiskė amerikiečiai ir toliau patiria didelių nuostolių. Admrolas Nimitz, vyr. Ramlojo Vandenyvo pajėgų vadas praneša, kad ligi praėjusio trečiadienio amerikiečiai netekę 5300 žmonių. Tokių žymių nuostolių Amerikos karo laivynas nėra turėjęs jau 150 metų. Japonų žinlomis, amerikiečių nuostolių siekią apie 20.000 žmonių.

Japonai toliau praneša, kad vandenyne apie Ivolima sala veikia apie 20 karo laivų bei 230 transporto bei laivinių laivų.

Vasario 25 d. amerikiečių karo aviacijos pajėgos puolė Tokio ir Jokohamos miestų aritil. Didieji bombonučiai kilo iš Marianų salų, o kiti liktavalio nuolėktavijoms.

Paruošt A. B.

Kovų sėtilas vakaruose tarp Nisderberin ir Saar

PRIETILYS

Ta žinla atėjo žymiai vėliau, negu tai įvyko. Mes esame uždaryti.
Kai kas iš mūsų beviltiškai nuoleido rankas.

Bėgo dienos, savaitės, mėnesiai jau minėtas. Su ta žinla mes jau apsupratome, o gi ir laiko mažai buvo apie tai galvoti, ir mūsų sąlygros to neleido. Ak, ar gi žmogus gali savo mintis koncentruoti, kad žemė mūšio nau žintų tikslanciučių prokem, ar girdi iš savo duobės vibruojantį švilpasį pragariškos lengvųjų ginklių ugnies virš savo galvos. Ne, tada visos mintys pranyksta kažkur toluomoje, tada iš mūs lieka tik žmonikas įsąmą turis žveris, kuris tik vienai vienaitei mintij tuos, kurie šia minute už keliasdešimt ar daugiau metrų patulvių atėjo reikiama smūkiu, kada jie pakils, kol dar nebus mūsų pasiekė.

Mes žinome migtų, kada jie ateis. Mes tūnojame iki kelių purve, kietai rankose suspausianis ginklais. Pasėliui akveiduri kruta nuleidžia mūsų galvos rakus, bet mes jaučiame, kad staiga stoja minutų tylos, kuria sutrikdo atširumojancio priešio kaukama... Tada mes liekame vėl žmonis. Būdris, gyl. Staiga pralybia mūsų smūkiu ir lengvųjų ginklių, lūjoja atriedančia masė iki paskutinio vyro. Sunkūs prieto šarvuotieji dūžti ir liepnoja, nuomo mūsų prietilanciučių ginklių, jų upakalyti slenkė rezervai sklidina nuo mūsų remiančios sunkiųjų ginklių ugnies. Bet dalia priešio vistik mes pasiekia tiam, kad būtų mūsų šaltųjų ginklių veikimas, kai žemė mūšio nau žintų tikslanciučių rankas pralyti savo gyvybės išgelbėjimui. Tokie slenkė iš mūsų upakalyti ir belaisvi ir perbėgėję būrius.

Priešo puolimas baigtas kruvina nesėkme Vėl trunks kelios dienos ar savaitės ramybės, bet bolševikai masė išsilaužė savo žvėdis, liekoms mūsų silpnų vietų, kurie jie nerado ir niekuomet nerūs. Cia mes budime šalia mūsų ginklo daružę vokiečių, kad tolli iš mūs atgirtų už savo laisvės, artimuosius, ar mūsų mylimų žmonių ramybės išsaugojimą, žiems gyvenimo laisva iškovota, savo Tėvynės kviesų rytoj malyti per savo aukas ir pasivienima.

„Nebebus tiliems mūsų tai žodis „uždaryti“ ir tie, kurie pesimistiniai tai žinijo, gavę „Lietuvius su mielu „Kariu“, užmiršo savo perygvėntus sunkumus. Juk tu, mielas „Kary“, nuostali mums su išmūtu laimėjimu, kaip po Didįjį Reicha. Tu mums apie jį džiaugsmo ir rūpestaus žinių suteikie, mums paguodos žodi tarsi.

Purvas, vanduo, niekas, kalčiai — liko tolėliau. Tik „Karys“ lieka mūšio laukose. Tyla argubūti mūs, išsilaužė iš mūs pasiekia sunkūs dundėjimas, į kuriu mes po mūsų trumpu puolisu vėl grįšime. Vienas iš mūsų patulvių „Kariu“ ir išstas tai, ka mes viltį galvojamės šia minute! Mielas „Kary“, ačiu tau, kad mes aplankie, bet neužmiršk ir toliau mus šiaurinėms lankyti.
Viršila Gražutis

Mūsų karo korespondentai²

"Kario" skaitytojų laikraščiui skillys karis akašo stralpinis, pasiryštas vieno ar kito karo korespondentui. Prieš nušaudymas mūsų karo korespondentams, noriu trumpai apibūdinti karis su karinio korespondentų veikla bei užduotimis šio ir praėjusio karo metu.

Pasaulinė kare, kada spauda, fotografija ir kitas buvo taip išplėsti, kad liko prietamiai plėtimui žmonių masėms. Karo vedovėb plačiai naudojo laikraštininkus, fotografus bei kino operatorius patarmavimui, atgandoms suprantamoms ir prietamiosioms priemonėms. Kario veiksmams ir kovoms. Tačiau anuomet karinių korespondentų institucija dar neturėjo tu technikos ir civilizacijos išlaidas. Žmonės šiandien taip daug naudoja kariniai bendradarbiai. Ir pats karo korespondentų dažniausiai būdavo tolimame užmogyje gyvenus vieno ar kito žymėnlio laikraščio bendradarbis, kurio laikas nuo laiko aplankytuvo vyriausios kariuės vadovybės štabus, kartais ir kariu fronto, ir grįšęs visai tai nušautudavo toli užmogyje gyvenantiems skaitytojams savo laikraščių dalyse. Ir tokių aprašymų visuomenė susidarydavo vaizdą apie karo veiksmus ir karių gyvenimą fronte.

Pradžius šiam naujam pasauliniam karui, reikala informuoti, kaip karo fronto, taip ir tėvynėje likusius kariu armuosis, buvo toks aktualus ir savaine suprantamas, kad daugelis laikraštininkų, foto-mėnininkų, filmotojų buvo numobilizuoti dar prieš prasidedant karui. Vieni ji, kaip piliki kariai, kartų žygdavo su pešini-kiniais, aprašydami, fotografuodami bei filmuodami to ar kito dalinio kareidinio gyvenimą, darbą, būvavus, išleidami drausvines, suprantama, kad taip gyvendami ir bendradarbiai kovoje ir karui žūdavo, besistengdami atvaizduoti karo žanodę, ora ir vandenyvius. Kviečiama savaitė matyose ir demonstruojamos savaitinės kino apžvalgos ir visos žiurovoms ir laikraščių skaitytojams suteikdavo tikrą vaizdą su visais žygdavimais ir gyvenimais.

Visiškai suprantama, kad Lietuva, kaip nekariuotai valstybė, karo pradžioje naudojo sveikatingi kariniai bendradarbiai paruošė medžiagą informuodama mūsų kraštą apie karo eigą 1941 metais birželio 22 diena prasidėjus žygdži prieš bolševizmą ir daugelį mūsų batalionų išvykus kovoti į Rytus, visia beskarūniam naujienininkams, atsiradę gaus reikalus plačiau nutvėsti visiems likusiems Lietuvos tautiečiams apie mūsų vyriausios ir žygdavimus.

Šiam uždaviniui atlikti, iki 1943 m. vidurio buvo įkviči Rytų fronto vadovai atkarti laikraščių bendradarbiai; dažniausiai patys kariai aprašydavo spaudoje apie jų darbus ir kovas. 1943 m. kovas, vokiečiai dar nedarydėb žygdavimų ir remiant, buvo sudaryta lietuviu karo korespondentų grupė. Jos uždavinys buvo: lankyti mūsų vyriausios fronto, daryti jų gyvenimo nuotraukas ir savo raštus lydimais ir tikimais, kad galėtų būti spaudoje; bei to, paruošti radijofonui tinkamus vaizdelių radijo klausytojams.

Taip besidarbavdama, grępė iki 1944 m. pavasarį skaitlicius susidaryti naušiosioje. Grępė žmonių tarpe buvo žinoma ryškų, laikraštininkų bei mėnininkų, kino savanorininkų pakaltė dvieli rūsį ir karini mūruose, nerūdimi pakaltė mūsų kraštams. Taip susidaryti grępė buvo pasiryštas likti kariams ir visuomeni karinio pobūdžio dvasinaiti žurnalai, bet nu šuo grępė vedovų ir karo korespondentų grupės susidaryti priešlaikiai tai nebūvo įgyvendinta. Be to, birželio mėn. antroje pusėje bolševikams pradėjus ofensivą vidurio ruožo ir grępant Kauną, grępė buvo įsakyta persikelti į vidurio Lietuvos, o iš ten Latvijos. Latvijoje tuoj buvo pradėtas

leisti kariams ir visuomeni skirtas laikrašči "Tėvyne", kurio išėjo 8 numeriai. Dėl bendros fronto bukles, grępė buvo įsakyta vykdavio Lietuvos. Apie viską žinoti visuomeni mieste, grępė tuojau surengė kariams ir visuomeni kelela koncertu.

Kadangi grępės svarbiausias uždavinys buvo kaip galima greičiau leisti kariams laikrašči, tad buvo iškilusias pasikviti Vyr. Lietuvos vadovybei, kad ji kolektyvia priimtų karį vieneta, nes šiuo metu didžiulias lietuviu karių kiekis yra susiję Lietuvos eilėse. Vadovybė ji pasiūlymas labai patenkinti sutiko. Ir 1944 m. lapkričio 24 diena vėl pasirodė "Karvas", nors ir savaitinio "Lietuvių" priedo forma. Tai gėl mūsų karo korespondentų grępės darbių yda daug prisidėję prie "Kario" išleidimo, jo skilčių užplūdimu, iliustravimui bei tobulinimo. Be to,

Motina ir sūnus

I pasauli noriu, mamai
Kur erdu, kur plota plautis,
Kur žaibai, kur audros gema,
Pamaty, ko dar nemate.

— Kaip aš ilkiu be artojo.
Tavo tėvas ties Giedraičiai
Zuvė išlavėjus rytoj
Ir paliko mės galitaičiai.

Mama, mama! Giedraičiuok,
Mergelėte melsvaikė,
Mama myli, mane saukia,
Jos širdi vienam man piakal.

— Ak, sūnau, jėgom sumenkus,
Ant kieno peties pasviriau?
Ant vėsinčių rankų,
Aš senatvė užmiriau!

Močiut, močiut, dege sođilai,
Ant vėsinčių rankų,
Priešo rankos šiaurios, gođios
Mano brolius žaugia tremia.

Tai tėvėnai jau pojuos
Tai skubėli, ist jau eili,
Aplė mane negolvojęs,
Mano džiaugsmo, mano vaikel!

J. Mikuckis

Je kaip lankė patį ir lankė mūsų vyriausios dailinuos, užmėgdami ir paliečiamy dary; tamprų ryši su lietuviams karis ir visais lietuvi, išmatytais po plėdą Vokietija. Karį vargū, džiaugiamis, je jų džiaugiamis ir rūpūti. Tai atspindį jų stratinuos bei reportażose.

"Kariui" pradėjus eiti at karui, grępė naiti dar kelias pasyže apimantū mūsų kariu kultūrinai bei dvasini gyvenima, kaip Lietuvos, taip kitose formacijos. Be to, grępė naiti bendradarbiais ir visuose "Kario" leidiniuose, kurie šiuo sunkiu metu imanomi leisti.

Šis trumpos apžvalgos matome, kad mūsų karo korespondentų darbas yra platus ir visokeriopa. Mūsų karo korespondentus yra kieleituvio lietuviu kariu armuosis draugas ir prietelius, nes jie jų gyvenima puikiai žino, supranta, atjėdais ir apie tai painformuoja karine vadovybe.

A. B.

Mūsų statybos dalinio vyrų darbe

Mūsų gyvenimas

KULTūros IR SVIETIMO KURSAI KARO AVIACIŲS TALKININKAMS.

Pastaruoju metu vyko trumpalaikiai kursai mūsų kariams, esantiems įvokių karo aviacijos talkininkų eilėse. Į šiuos kursus buvo surinkti kandidatai iš įvairių Lietuvos dalinių. Kursuose jie iškėlė visą eilę istoriųjų, kultūrinų, informacinių ir karinių paskatų ir atliko seminarinius darbus. Kurso tikslas — kovos prieš bolševizmą pasiryšimo pagilimas, platesnis informavimas ir rušimimas lietuviu kariu, kurie ir globos reikala pagyvintu. Kurso išklausėję kariai turės būti artimiausieji globos karininkų padėjėjai visame praktiniame kultūrinio, informacinio ir propagandinio rūpinimosi darbe savo daliniuose.

Idomu. Mūsų visų kariu troškimas, — darbu, bei reikėis ir ginklu, išvaduoti mūsų Tėvyne Lietuvą iš žiauriausios bolševiku okupacijos ir keravos.

M. Kregždė

DOVANĖLE VARGSTANIESIEMS

Truputį šala. Po kolonios gręgdavio aniegos, Mergaitė, palikusis traukini dundėti tuoj, estu miltu. Keliu pasivocius atsuoni-dėsimi kitometru.

Supranta ir mūsų pavocius talkininkės sunkia savo broliu padėti. Ne, ne vis šiandien gėli būli atsuoni ir šilaiti apstengti. Karas ne tik daugeli išbėklė iš savo tėvynės, atskyrė nuo artimųjų, bet ne vienam atėmė ir jėgas uždirbti savomai rankomis pragyvenima. Senelėi, vaikui, ligoniai, tikrai kad reikėis mės, termalinio maistū. Sietams nelaimingame padėti vienbalsiai atsuoni ir mūsų lietuviatės, esantioms vokičių Lietuvos, nors nedidelėme, bet morkūnėmis aukoms.

Dvi mergaitės, sulitkos viršininkams, lanko barakeli nuo barakelio. Jie yra išmatė M. mėsimo aplinkybe. Po kolonios gręgdavio aniegos, Truputį šala. Siet ties savogrio. Tai mėsimo. Sūry gėra, mėsom.

Ortita, ir vakarus užkumpa. — Bus dovanele vargstantiesiems, — sutinka draugės auks rinkėja.

— Nedaug, — tik tūkstantis su truputiu, — bet mergaitė viduosė spindli pasitenkinimas, nes šita Lietuvos moteru Latvijoje auks yra nuodėdi, ir ji broliškai sulieps tautiečius, pateklusį ir nelaimę.

K. Valaitytė

L.0008

ANDRIUS VALIAUGA

Galima pasakyti, kad es nutikimai turėtu ypatinga reikime. Istories eigos je nepa-keičia, o taip pat ir istorijos vadovėlis je nes-veikta. Bet vis dėlto jie turi atskilama pras- me. Sakysime, vietinio pobūdžio reikime, ir ilkausų ji verta. Ši istorija nebūvo ilgė, kaip diena išmėklė. Kaitydami įsijuoštėis, kaip geležė rade, ir neverkėite, kaip rūkali kortel- e pametė. Šios istorijos herojai — du kariai, Ju pavarūdiu joms nekėlėmus, nu šiu įvykti je patys nelaike reprezentacija. Tačiau aiškumo dėlai pavadinime juos vieną pavaz- dinti Petru, o kita — Jona. Tiekėla jų mės- ties vardai pasakyti po pasidėginti. Šios ties skraite, kaip rašoma gimnazicijų mės- muose romanuose.

O atstiklo tai melnos prašuosies; kakluz rytuose ir buvo tūtoji visos vietos bulvių ir dar kakzikos pasilapsingis skytimu aplaistė. Pasitaikė taip, kad Petras sođios lygti prieš Joną. Petris kankūtejon Jonai kankūti ir kaktis ir pasakė: — Šviečia navyna, — atseit pagį lietuvi- kais aukštaitėlis paproti.

O šis kaip turejo, rankoj duonos riekie, taip ir pokūlelio ir Petro būdai. Ir patasykį man. Taip ir iškūto visos „eintopi“ davinys ant uniformos.

O atstiklo tai ne dėl to, kad Petras Joną būk mėsėdies, Jona nebūlo didimo ūza, at kaktos užtėrinė. Ir o dėl to, kad Petras bū-

dirtuos ir kita dalini, Jonas džiaugiamų nes- tvertė.

— Pagaliau, palieš mano nervai.

Šioje vietoje baigėsi pirmoji šios istorijos dalis, kurioje jis pasyže, kaip pradėto die- džioji nesantika. Jeigu juos dar nenušibodo, skaitykite tolimame mūsų istorijos dalį. Ir ku- rios jų sužinošite, kas iš to vis išėjo. Per- spėliu pabaigė žymis įdomanai.

Tai gi. Kaklėp pavakary, atėna viršilia ir sako:

— Taip ir taip, Jona, kinkų arktį. Nu- važinuos ir stoji vieną juokū parvežti. Au- tuntuo neužmirki. Kelias netilgas, bet viso galį būti. Tai gi.

— Na, pakinko Jonas arktį. Važiujoma. Kelio, taip kilometrai yra. Avaziujonia į stoli, trau- kiamis dar. Lankis, ka daryti nelaukė. Salta. Trepi, koja ir koja daufo ir po truputi- ciau keikėjoma. Pastarūna traukinys čia. Iš va- gūnu iširita apsiarūnijos žmogytas. Iš- padėti alinuo iširita koptinė, kakškos ma- šas, sovinynei, o paskui visą mantą iš- sėrita... Petras.

Išvyko Jonas norėjo nusiepti ir važiuo- ti namo. Betu juo ir arktį nesūgėta. Bet su- silakė, įsakymas vis dėlto lieka įsakymu. Pa- mo tuo botkočiu ir rogių pusė. Tai turėjo reikšti „šėk ir roges“. Petras išmėklė, ir- sėto savo mantą ir roges, o Jonas taip ant pasotės, šaltas kaip sniego dėdės ir galvo- ja: — Pasuk. Mani, kad padėsiu. Tempk patė, jei toks est.

Šiup taip apskrovė, apsilankė kolos ir va- žinuos. Sėdi abudu kaip povai ir tyli. Pet- rui basiai kintėja paklausti kas naujo būro- kiai, kaip begyvojus, bet tyli. Kaip čia dabar iš- paskūti karis juos? Jona slydėsi upeli, Paleidžia vieną žvėrį, antra trečia, Tik dabar pasidžiūri, kad tik vieną apskab boturėje.

— Petrai, mestieje soviniu. Baigiau. — Ir pri- kando lėpa, kur bėgė, kur nebėgė, pamany- dar, kad baltai geradaryd daro". Nesumo-

jo nei pagalvoti, o jau pilnas sovinyvas čia pat nukrito.

Sūvilis ir melki apilio. — Jona, melki čia mes dabar po sniego vartomės. Šliauž prie arklio ir pasirokė važiuoti. Aš prėdėgiu, jei reikės, o kai aš arčiau, tad ir pridabok.

Pasakyta, padaryta. Tylius švėplėtelims praneša, kad viskas tvarkoj. Petras šliaužia pagrivotu, o Jonas vieną kita šūvi ir abudu paleidžia.

— Na, dabar tik vikran, — abudu vyrų soka ir roges ir suplaka arkli. Sniegas sudūlka po vazioma. Ciaukitėli keletas šūvių ir vikra.

Vaziuoja toliau. Abu tyli. — Še sovinyna, Kad karis nepameciau. Ir vėl tyli.

— Tai ir čia banditų atirado, ka tu pasakysi.

— Petris, atirado... — Jonas nesuranda sođios.

— Po truputį, po truputį išsilabavo ir pasilie- jo šnektai kaip įtra šnekoje apie vikra. Apie kurpa, apie politiką, apie mergaites, tik ne apie savo nesantika.

Ir stebėjosi abudu, kaip iš vis galejo ka- rės nebūti pilktoju. O mes niekaip negalio- joms šita Lietuvos moteru Latvijoje auks yra nuodėdi, ir ji broliškai sulieps tautiečius, pateklusį ir nelaimę.

Andrius Valiauga

Karo korespondentais

